

Jeruzsálem újavárosára is kiterjesztették az ostrom-állapotot.

Jeruzsálem, máj. 15. A legutóbbi napok gyilkosságai nyomán mind a zsidók, mind az arabok körében egyre fokozódó nyugtalanság észlelhető. A várost katonai őrzéskorok járják be. Ugy látszik, angol körökben elhatározták, hogy az esetleges zavargásokat minden erővel elfojtják. Az ostromállapotot újabbán a jeruzsálemi újavárosra is kiterjesztették.

Az arabok legfőbb bizottsága *risszautasította* az angol főbiztosnak azt az utasítását, hogy haladéktalanul menesszenek arab küldöttséget Londonba az arabok panaszainak előterjesztése végett. Ugyancsak elutasította a bizottság azt a javaslatot is, hogy a vitás kérdéseket angol-palesztinai királyi vegyesbizottság döntőbíráskodása alá vessék, mint az Egyiptomban történt. Egyes hírek szerint a kormány egyelőre szünetelteti az adóbehajtást, hogy így ne adjon okot a lakosságnak a passzív ellentállás bevezetésére.

A nagymufti sorban felkereste a különböző palesztinai arab településeket és a lakosságot felhívta a sztrájkhoz való csatlakozásra.

Négyszeres rendőrsortüz Jaffában.

Jaffa, máj. 15. A mecsetből kijövő arabok és rendőrök között összeütközés támadt. Az arabok, számra mintegy ezren, botokkal, kődobásokkal, de lövésekkel is, támadták a rendőrséget, amely a maga védelmére kénytelen volt négyszer sortüzet adni. Pillanatnyilag a rend helyreállt.

Akkoban, Beisanban és Tulkarban szintén zavargások voltak. Akkóban állítólag sebesülések is történtek.

A csehek egy száz év előtti császári dekrétumra hivatkozva üldözik a magyar nyugdíjasokat.

Prága, máj. 15. Turchányi Imre magyar szenátor interpellációt nyújtott be a kormányhoz az általa nyugdíjasok külföldi utazásai miatti sérelmes eljárások megszüntetése tárgyában. Az interpelláció szerint a pozsonyi pénzügyigazgatóság az utóbbi hónapokban elvette a nyugdíjasok utlevelét és azokat, akik a külföldi tartózkodásra engedélyezett időt akár a legcsekélyebb mértékben is túllépték, vagy — bár engedélyeztetten — de többször voltak külföldön, szigorúan megbüntette. Aki egy vagy két nappal is túllépte az engedélyezett tizennégy napos külföldi tartózkodást, nyugdíja elvonásával büntődött. Azoknál pedig, akik engedélyeztetten ugyan, de többször túlléptek tíz napon aluli időt a külföldön, az egyes tartózkodási idők tartamát a pénzügyigazgatóság összeadta és erre az időre járó nyugdíjat a nyugdíjazottól visszakövetelte. Az interpelláció megállapítja, hogy mindezeket az eljárásokat a Felvidékre is kiterjesztett 1827. évi 30.120. számú császári udvari dekrétumra alapítják és azzal indokolják.

A német kormány csak később válaszol az angol kérdőívre.

Párizs, máj. 15. A Havas-iroda berlini tudósítója ottani diplomáciai körökben arról értesül, hogy a német kormány csak később válaszol az angol kormány kérdőívre. Hír szerint Hitler Sir Phipps Eric berlini angol nagykövettel folytatott tegnapi megbeszélése során kijelentette, hogy a német kormány igyekezik fog minél hamarabb válaszolni, de a válasszal mindaddig várnia kell, míg a nemzetközi helyzetben, elsősorban Genfben bizonyos enyhülés be nem következik. Ilyen körülmények között nem tartják lehetetlennek, hogy a német kormány majd csak a népszövetségi tanács június 16.ára kitűzött ülése után válaszol. Hitler állítólag kijelentette, hogy a német kormány a lehető legrésztetesebb és leghatározottabb választ igyekszik adni. Hír szerint arról is szó volt, hogy valamelyik angol államférfi ellátogat Berlinbe, de, úgy látszik, abban állapodtak meg, hogy ezzel a látogatással még egy ideig várjanak, mert a jelenlegi helyzet kevésbé alkalmas egy ilyen fontos diplomáciai látogatás megtételére. (MTI)

A nagybaracska petíció.

A közigazgatási bíróság pénteken is folytatta gróf Teleki János nagybaracska képviselő mandátuma ellen benyújtott petíció érdemleges tárgyalását. Pénteken az előadó bíró főként az ellenpetíció bizonyítására vonatkozó tanuvallomási jegyzőkönyveket ismertette. Az ellenpetíció szerint Mojzes kisgazdapárti jelölt hívei itattak, a kertesek terrorizálták a kormányparti választókat és Hercegszántó községben a szavazatszedő küldöttség elnöke szabálytalanul és Mojzes javára vezette a szavazást. E tárgyban a hivatkozott tanúk jelentékeny nagy része nem vallott terhelen, négy tanu azonban az ellenpetíció állításait erősítette meg vallomásaiban.

A bizonyítási eljárás adatainak ismertetése után az ügyvédek szólaltak fel. A panaszosok jogi képviselője úgy érvelt, hogy a vallomásokból kitűnően a petíció állításai igazolódtak, míg az ellenpetíció adatait a tanúk megcáfolták. A választást védő viszont ezzel a felfogással épp ellenkező következtetésekre jutott és ennek megfelelő előterjesztést tett. A panaszosok ügyvédje újból felszólalt és a választás eredményének kiigazítását kérte a bizonyítási adatok alapján. A tárgyalást szombaton folytatják.

A lengyel kormány pénteken délután lemondott.

Skladkowski tábornok megalakította az új kormányt.

Varsó, máj. 15. (A Pesti Hirlap tudósítójának távirata.) A már régóta lappangó lengyel kormányválság csütörtökön nyilvánvalóvá lett. Miután Koc ezredes, a lemondott jegybankelnök helyébe a pénzügyminiszter jelöltjét, dr. Birka sejmalelnököt nevezték ki bankelnökké, Moscycki államelnök érkezettnek látta az időt az egész kormány újjáalakítására. Ennek következtében csütörtök óta folyt tárgyalások után a Kosciolkowski-kormány péntek délután beadta lemondását. Az új kormány megalakításával dr. Skladkowski tábornokot, aki belügyminiszter volt és jelenleg a hadügyminisztérium államtitkára, bizta meg az államelnök. Kosciolkowski eddigi miniszterelnök népjóléti miniszternek megmarad a kormányban és nem távozik állásából. Kwiatkowski pénzügyminiszter, Beck külügyminiszter és a kormánynak még egy néhány jelentékenyebb tagja sem. A munkaügyi miniszteren kívül visszavonul Michalovszki igazságügyminiszter is, aki hosszabb évek óta vezette ezt a tárcát és aki az ugynevezett ezredesi csoportnak tekintélyes tagja volt.

Az új Skladkowski-kormány irányadó politikai körök véleménye szerint kísérletet jelent a Pilsudski-tábor különböző csoportjainak szorosabb összefogására. Természetesen — mint eddig történt — a hadsereggel való együttműködés során, csak hogy ez az együttműködés most jobban hangsúlyozódik annak következtében, hogy maga a miniszterelnök is a hadsereg tagja. A Pilsudski-tábor híveinek erősebb összefogását, hír szerint, az tette szükségessé és időszerűvé, hogy nemrég külföldön a jobboldali ellenzék vezérfiai szövetségre léptek egymással. Ebben a keretben egymás mellé kerültek Paderewszki, volt államelnök, Hal-ler József tábornok és Vitos, volt miniszterelnök és paraszvezér. Ehhez az új jobboldali ellenzék arcvonalhoz Korfanty felsősziléziai keresztény munkásvezér is csatlakozott és nem látszott lehetetlennek, hogy az alakulóban levő nemzeti arcvonal mellé fognak állni a keresztény demokraták, valamint a velük kapcsolatot tartó egyházi körök is. Az új kormány azt reméli, hogy ezeket a köröket vissza fogja tarthatni attól, hogy a maguk

befolyásával is gyarapítsák a jobboldali ellenzék súlyát. (Sz.)

Az új kormány.

Varsó, máj. 15. (Lengyel Távirati Iroda.) Az új lengyel kormány ideiglenes névsora a következő:

Skladkowski tábornok — miniszterelnök és belügyminiszter.

Kwiatkowski — pénzügyminiszter.

Kosciolkowski — népjóléti miniszter.

Roman — ipar- és kereskedelemügyi miniszter.

Grabowski — igazságügyminiszter.

A többi tárcában nem történik változás, így Beck külügyminiszter is megmarad a helyén.

Politikai körökben rámutatnak arra, hogy a kormány lemondása annak a szokásnak megfelelően történt, amely szerint a költségvetés letárgyalásával foglalkozó ülészak berekesztése után a miniszterelnök beadja lemondását. Ezt a szokást eddig még mindig betartották. Hangoztatják egyébként, hogy — mint azt az új kormány összetétele is mutatja — az eddig követett politikai irányvonal folytonossága nem szenved törést és az új kormány megalakulása a politikai helyzet megszilárdulását jelenti. Utátnak arra is, hogy az új miniszterelnök már két ízben is volt belügyminiszter, még pedig mind a kétszer Pilsudski tábornagy kormányában, akinek egyik legbensőbb munkatársa volt. A kormányváltás ilyenformán semminő változást nem jelent sem a lengyel külpolitikában, sem a belpolitikában, sem pedig a pénzügyi politikában.

Az új kormányfő az erős kéz embere.

Varsó, máj. 15. Az utóbbi hetekben rendkívül kiéleződött belpolitikai feszültség Beck külügyminiszternek Genfből való visszatérése után — mint várható volt — azonnal levezetődött. A kormány lemondott. Skladkowski eddigi helyettes hadügyminiszter aki kormányalakításra kapott megbízást, Pilsudski tábornagy kormányában 1926—1933-ig hatszor viselte a belügyminiszteri tisztelet. Az erős kéz és erélyes elhatározások emberének mondják.

A belpolitikai nehézségek, amelyek az új kormány lesz hivatva elhárítani, egyfelől a gazdasági helyzet fejlődésével, másfelől a kommunisták uszítása által okozott munkanélküli tüntetésekkel kapcsolatosak. A gazdasági helyzet rosszabbodása legutóbb a külföldi fizetőeszközök forgalmának korlátozását és a kereskedelmi korlátozó intézkedéseket vonta maga után. A krakói és lembergi véres összeütközések viszont a munkanélküliség elleni erélyes intézkedéseket tesznek sürögősen szükségessé.

Schuschnigg kancellár rádióbeszéde.

Miért vette át a hazafias arcvonal elnöki tisztét?

(Felvételünk a Képes Pesti Hirlapban.)

Bécs, máj. 15. Schuschnigg kancellár pénteken este nagy beszéd keretében vette át a Hazafias Arcvonal bécsi székházában a szövetség országos elnöki tisztjét. A palota dísztermében a hazafias arcvonal eddigi főtitkára, Adam ezredes üdvözölte, aki egyúttal felajánlotta ugy a maga, mint a többi vezető funkcionárius lemondását.

Schuschnigg kancellár nagy beszédben válaszolt a beszédet a rádió is közvetítette. A kormány elnöke — mondotta — azért veszi át a hazafias arcvonal vezéri tisztjét, mert az idők így hozzák magukkal. Ausztria történelmi fejlődése a közelmúltban bizonyos kettősségre vezetett, az ugynevezett osztrák dualizmushoz. A maga részéről mindenkör sikerrel állt e mellett a dualizmus mellett, most azonban be kellett látnia, hogy az ilyen kettősség szükségképpen surlódási felületet tartalmaz. Világos, hogy lehetnek pillanatok, amikor parancsolóan szükséges, hogy gyors és hathatós döntések történjenek. Ilyen pillanatokban minden késlekedés a legnagyobb veszedelem. Ezért szüntették most meg Ausztriában a kettősséget, ami azonban nem jelenti azt, hogy megszünt a jóviszony is közte és a Heimwehr vezére között. Schuschnigg kancellár igen meleg szavakkal emlékezett meg a hazafias arcvonal eddigi vezérének, Starhemberg hercegnek a haza körül szerzett érdemeiről és kijelentette, hogy ha kettőjüket nézeteltérések választották is el — amelyek az ő szilárd meggyőződése szerint sohasem vonatkoztak azonban elvi kérdésekre —, továbbra is hűséges és törhetetlen bajtársa akar maradni Starhemberg hercegnek, akivel egynek érzi magát abban az eltökélt akaratban és hitben: hogy Ausztriának független, szabad, rendi, keresztény tekintélyállamnak kell lennie, vagyis egy szóval mondván — Dollfuss-Ausztriának.

A kancellár új főtitkárrá Zernatto Guido kancellári államtitkárt nevezte ki, majd bejelentette, hogy a hazafias arcvonal szervezetéről szóló törvényt új formába öntik s a legrövidebb időn belül megalapítják a törvényben fellevezt vezetánácsot, amelynek elnöke Baar von Baarenfels alkancellár lesz, mint az ő helyettese.

A kancellár azzal fejezte be beszédét, hogy Ausztria külpolitikájában éppúgy nem lesz változás, mint a belpolitikában. Az osztrák külpolitika továbbra is a római jegyzőkönyvek alapján áll. Ausz-

ria békében és barátságban akar élni mindenkivel, aki ezt a békés és baráti érületet tiszteletben akarja tartani. (Inf.)

Kinevezték a földmivelésügyi miniszterrel.

Bécs, máj. 15. Hivatalosan jelentik: Miklas szövetségi elnök pénteken Mandorfer Pétert, a felső-ausztriai mezőgazdasági kamara elnökét mező- és erdőgazdasági miniszterre nevezte ki. Mandorfer szövetségi miniszter pénteken délben letette az esküt Miklas szövetségi elnök kezébe.

A Temps az osztrák kormány átalakításáról.

Párizs, máj. 15. A francia sajtó a legelénkebben a Schuschnigg-kormány Ljuzszervezésével, a megtörtölt intézkedések problémájával és Baldwin angol miniszterelnök tegnapi beszédével foglalkozik.

A Temps az osztrák kormányalakításról írva, hangsúlyozza, hogy Schuschnigg jelenleg ura a helyzetnek Bécsben és kétségtelen, hogy elhatározása nagyon megnövelte tekintélyét. A kormányalakítás után táviratozott a kancellár Rómába és Budapestre, ami annak a jele, hogy szilárdan ragaszkodnak a római jegyzőkönyvek további fenntartásához és tovább akarják fejleszteni a három nemzet barátságát a közép-európai helyzet megszilárdítása érdekében. Az osztrák politikai életben beállott változásoknak ez az egyetlen hivatalos magyarázata, de a világ közvéleménye biztos lehet abban, hogy Schuschnigg kancellár semmiféle ballépést nem fog tenni a Népszövetséggel szemben. Bizonyos, hogy a kancellár politikájában éber figyelemmel fogja kísélni a német bírádalom ausztriai és közép-európai politikáját, hogy folytathassa a kormányzást Dollfuss szellemében.

Gömbös Gyula távirata Schuschnigghez.

Gömbös Gyula miniszterelnök dr. Schuschnigg osztrák szövetségi kancellárhoz a következő táviratot intézte:

„Schuschnigg szövetségi kancellár dexcellenáciájának. Bécs. Eppen szabadságra utazásom előtt kaptam szeretetreméltó táviratodat, amelyben kormányod újjáalakítását közlöd velem. Fogadd legszívesebb szeretencsekívánataimat és engedd meg, hogy részemről biztossálat, hogy továbbra is a hármascsoport együttműködése lesz politikánk alapja. Gömbös.”